

ЗАВОЙ

Седмичникът за култура, изкуство, критика и общественост.

„Осмият страданиято, братъ, то
е недостойно за човъка“...

Предсмъртни думи на Максим
Горки до Зоценко

ЗА МЛАДИТЪ

Думата ни е за младитъ, които току що навлизат въ живота, следъ школната си подготовка. Болшинството отъ тѣхъ иматъ да начертаятъ пътя си въ живота, да намѣрятъ онова мѣсто, което ще ги направи най-полезни и на себе си, и на обществото. Съ прѣсни знания и съ свежи сили тия млади ще направятъ първата си стѣпка. А тя именно е сѣдбоносна. Защото непосредствено предъ нея е раздѣла на двата пътя: на възхода и на падението. И двата пътя сѣ дълги, безкрайни. И по двата пътя се движатъ хора, много хора.

По пътя на възхода тръгватъ нравствено силнитъ, хората съ идеенъ, пжтеводенъ стремежъ, тия които искатъ да оставятъ творческа следа следъ себе си. Нѣкъде далечъ надъ тоя стрѣменъ пътъ свети звездата на непостижимото съвършенство. Никой не се е слѣлъ съ тая звезда. Устрема къмъ нея, обаче, осмисля живота на всѣки човѣкъ между хората.

Пжтътъ на падението е гладъкъ и правъ. Затова свѣтъ лината не е необходима за тия които вървятъ по него. Уморенитъ и слабитъ въ живота го минаватъ бързо и бездушно, за да свършатъ като утайка.

Жертвитъ на порочното безначалие и безпринципие, силнитъ хора, но слабитъ човѣци сѣ кърванъ по тоя пжтъ.

На младитъ граждани и граждани пожелаваме първия пжтъ.

Пожелаваме имъ да употребяватъ духовното и материално наследство, което завърватъ, да увеличатъ това наследство и като ръководители да водятъ човѣчество чрезъ миръ къмъ прогресъ.

„Завой“

Прегледъ на печата

Списание „Бразда“ брой 22 отъ т. м. подъ заглавие: Идеологии и идеали, пише: Неотдавна у насъ, а другде и до сега се прави, политическа идеология. Винаги сме сѣмтали че идеологията на режимитъ сѣ продуктъ за вътрешна консумация.

Турция, която схвана първата това, най-бързо затвърди общото си положение отъ всички победени държави. Тя постигна единъ отъ идеалитъ си: земия ѝ да не бѣде обектъ на компенсация въ сѣдлжикъ между други външни сили.

Правителство на 19 Май най-добре разбираше това и възстанови дипломатическитъ отношения съ една велика сила.

Сега се изтъкватъ и други доводи за оживление на тия отношения. Въ „Миръ“ пише:

Политически дневникъ

У НАСЪ И ВЪ ЧУЖБИНА

КОМУ ПРИНАДЛЕЖИ ДАНЦИГЪ?

Историята на града. На Германия или на Полша. На какво дължи прогреса си Данцигското пристанище?

Отъ 1919 година Германия води борба за възвръщане къмъ границитъ си на всички земи, които и бѣха отнети следъ примирието.

Днесъ остава откритъ само въпросъ за колониятъ и за Данцигъ. Въ последната си речъ водачътъ на третия Райхъ открито заяви, че иска присъединяване на Данцигъ къмъ Германия. Въ отговоръ полското правителство декларира, че нѣма да позволи това зашто за Полша Данцигъ е бѣлъ дробъ на Балтийско море.

Свободното пристанище Данцигъ, за което днесъ едва ли не ще избухне въоръженъ конфликтъ между Полша и Германия, има своя собствена история. И ако въ нея би трѣбвало да се търси разрешението на въпроса — кому принадлежи Данцигъ, Полша ще спечели.

Историята на Данцигъ

Основателитъ на града не сѣ спрѣли само за хубавата мѣстност, въ която е застроенъ града. Тѣхъ ги е блазнило преди всичко удобствата, които има заливътъ въ търговско и стратегическо отношение. Проследенъ на етапи развитието на града, ясно личи зависимостта му отъ стопанското и политическо състояние на Полша. Данцигъ влиза въ историята въ началото на Х вѣкъ, когато се присъединява къмъ Померания и влиза въ границитъ на Полша. Въ продължение на три вѣка Данцигъ израства като главно пристанище на Полша и става центъръ на нейната търговия презъ Балтийско море. Презъ 1308 година театонцитъ нахлуватъ въ Померания и превзе-

матъ Данцигъ. Тѣ избиватъ половината отъ населението на града и околнитъ селища. Развоютъ на пристанището спира за известно време и търговията се поема отъ знатни герм. фамилии, които образуватъ, както въ Венеция, една търговска аристокрация. Среду нея възстава населението и се отпочве борба срещу театонцитъ. Полша успѣва въ 1446 година да си върне Данцигъ и коридора, който води къмъ залива.

Следватъ за Данцигъ нови три вѣка като полски градъ съ известни привилегии — да сече монети и да има свои търговски представители въ чужбина. Пезъ този периодъ Данцигъ просперира и играе голѣма роль въ стопанския и политически животъ на Полша.

Данцигъ запази автономията си и презъ 1713 година, когато пръвъ пътъ Прусия, Австрия и Русия подѣлиха Полша. Но двадесетъ години по-късно Данцигъ мина подъ властта на Прусия. Въ единъ краткъ периодъ отъ седемъ години отъ 1807 и 1814 година Данцигъ бѣ окупиранъ отъ френски войски, но отново върнатъ на Прусия.

Данцигъ е свободно пристанище отъ 1918 г.

съгласно членовѣтъ отъ 100 до 108 на Версайския договоръ. Управлението е подъ контролата на вишъ комисариятъ, назначенъ отъ О. Н.

Отъ тази дата Данцигъ, макаръ и автономенъ градъ, въ политическо отношение, става една нераздѣлна частъ отъ Полша. И наистина по силата на чл. 104 отъ Версайския договоръ Полша упражнява митнишки надзоръ въ свободната зона и се ползува отъ воднитъ и жельзопжтнитъ пътища, необходими за вноса и износа ѝ.

Положението отъ 1918 год. даде широки възможности за развоа на града и пристанището. И днесъ Данцигъ е за Полша централно пристанище на Балтийско море. Новосъздаденото пристанище Гдиня е предимно военно пристанище и се използва, за да облекчава тонажа на Данцигъ. Полскиятъ историкъ Кутързеба дава следната характеристика на Данцигъ —

— За Полша е отъ жизнена необходимостъ владението и ползуването отъ пристанището Данцигъ.

Но Данцигъ е създаденъ отъ Полша и на нея градътъ дължи своя прогресъ и богатството си.

Животътъ си тече.

Леуморенъ
Въ трудъ упоренъ
День и нощъ...

Ботевъ и младенцѣта

До кога най-после ще дѣлимъ Ботева на „нашъ“ и „вашъ“? Голѣмото обаяние, което вдъхва личността му трѣбва да разсѣе ги лагери, които създаватъ около името на нашиятъ най-голѣмъ поетъ революционеръ. Животътъ на храбръ бунтаръ и творчеството на безпримѣренъ лирикъ, не могатъ да се разглеждатъ така тѣсно-търдо, посрѣдствено, субективно, и да се характеризиратъ върху ограничаване плоскостъ на идеини и политически групи, които далечъ не изразяватъ болкитъ и стремежитъ на народа — вѣченъ мотивъ въ пѣснитъ на Калопферския синъ. Не трѣбватъ много смѣлостъ и сърдце да разберемъ, че Ботевъ е не дължимъ синъ на българската земя, на българскитъ народъ. Че преди всичко той символизира съ крѣпавия подвигъ на „Бола“ и съ своята лирика — будна и обществена, она вѣченъ купнежъ въ човѣка за правда и свобода. Тази правда и свобода, които възпѣтъ въ недостигнати художествени форми въ баладата „Хаджи Димитъръ“, въ „На прощаване“ въ „Чавдаръ войвода“.

Ботевъ не можемъ да го дължимъ. Защото той не ни дължи, а обединява, насъ всички българи, най-вече българската младежъ, която толкова го обича и за която той е знае на борба по идеала, не бива по-вече да огорчава голѣмото му дѣло, като го дължи на свой и чуждъ.

Неговиятъ день трѣбва да се празнува подъ знака на едно опомняне за идеината безпж-

тица, въ която живѣе българската младежъ. Българската младежъ не трѣва да бѣга отъ обществения животъ, а да се вреже въ него и да вземе своето мѣсто, мѣстото, което животътъ, буренъ и труденъ се налага.

Защото Ботевъ, както и Левски, Бенковски, Воловъ, Каблешковъ въ всички тѣхъ горѣше пламъкътъ на младостта. Най-хубавитъ свои години тѣ жертвуваха за частината на народа, като умрѣха за „правда и свобода“.

Днесъ вмѣсто да шумимъ около името му, нека се помжчимъ да го разберемъ истински съ бистръ умъ и съ голѣмо, отворено сърдце. И не само да го разберемъ и оценимъ, но до колкото силнитъ ни позволяватъ, да следваме подвига му. А култа къмъ свѣтлата му личностъ трѣбва не само да сгрѣва и ржководи нашата обич, но да бѣде пжтеводна звезда въ нашиятъ всѣкидневенъ животъ. И вмѣсто да шумимъ съ величието му, нека осмислимъ днитъ си въ служба на идеалитъ, за който той се бори и умрѣ.

Г. В. Гочевъ

Единъ отъ следващитъ броеве на в-къ „ЗАВОЙ“ ще бѣде посветенъ на Златна Добруджа.

Въ списването му ще участвуватъ общественици, писатели, журналисти и др.

Броятъ ще бѣде иллюстриранъ.

Националната проблема.

Има една паяща проблема, която днес слага огнени знаци, на завоя между две епохи. Това е националната проблема. Нейното разрешение означава преорганизиране на народитъ чрез чувството имъ за национално единство въ древни национални държави, които ще защитават интереситъ на цялата нация, като историческо-социална действителност.

Националната държава иска да бже много по-съвършена, правна и духовна организация на човешкитъ общества, отколкото е била досегашната класова държава на честнитъ капиталисти въ тѣй нареченитъ буржоазни страни и отколкото е „новата“ държава на бюрократитъ — капиталисти и на партийнитъ функционери въ Съветска Русия.

Проблемата за националната държава въ епохата преди световната война още не беше тѣй жизнена както е днесъ. Тогавашиитъ държави още починаха блажено върху старитъ лавери на прецѣтитъ стопански и политически либерализъмъ. Идеалозитъ и практическитъ ръководители на тогавашиитъ либерални държави не свещаха ясно народността, като културна индивидуалност въ общочовѣшкото културно строителство и не чувствуха голѣмата духовна сила на едно ясносно национално съзнание и една възпита на национална воля. Тѣ познаваха и признаваха като сила и живото само стрѣмното капиталистическо състезание за завладяване на пазари и за трепане на огромни богатства за самитъ богатства, а не за съзнателно осъществяване културния възходъ на нацията като историческо-социална цѣлост. За това, за тѣхъ капиталътъ създава отечество, а не отечеството създава капитала, т. е. капиталътъ командва духовното и националното битие, а не обратното.

Практическитъ последици отъ тази заблуда бѣха все по-ожесточенитъ и безконтролни капиталистически борби за нови пазари, които борби изостриха до висша степенъ социалнитъ и международни противоречия. И когато многобройността и нравствената грубост на тия противоречия задържаха вече пѣти на историческия животъ на народитъ, дойде съдбоносната кървава разръзка, която четири години наредъ трагично осъбождаваше милиони човѣшкитъ същества отъ всѣкакви земни връзки. Дойде и отмина безподобната кървава стихия на световната война, но безъ да разреши положително вътрешнитъ и международни конфликти, които я предизвикаха. Напротивъ, тя — както казахме по горе — още по-вече ги задълбочи. Предизвикана отъ несправедливостта и жестокостта, водена отъ несправедливостта и жестокостта, войната приключи съ несправедливостта и жестокостта на версайскитъ „мирни“ договори, които създадоха неестествени граници между държавитъ и 45 милиона подписанитъ малцинства. Тѣхното утнчено положение, както и стопанското и политическо безредие на всици държави, уби у мнозина вървата въ либералната държава и затвърди убеждението въ необходимостта отъ националната държава. Около пълното практическо разрешение на тази назрѣла проблема за национално мощната и социално справедлива държава, днесъ — на завоя на епохата — сж струпуни на боевъ лагеръ много чувства, много амбиции, много въра, много надежди, които нетърпеливо чакатъ своя день...

П. 3.

Ню-Йоркъ (Ройтеръ). Горещинитъ настѣпиха презъ последнитъ дни сж непоносими, отбелязани сж много смъртни случаи. Обмисля се сериозно употребата на предпазни срѣдства противъ горещинитъ

египетския сладоледъ и леденитъ пасти

сж най-ефикаснитъ танива. Ще ги намѣрите винаги прѣсни при сладкарницата „Ясна Поляна“ на ул. „Драгоманъ“ 3 (срещу м. Чумерна)

Полъ Моранъ

БЪРЗИНАТА — НОВИЯТЪ ПОРОКЪ

Бързината произхожда отъ желанието да се движимъ по линията на най-малкото съпротивление. Ние вършимъ досѣднитъ и неприятни работи колкото можемъ по-бързо, тѣмъ за това сж били изобретени машинитъ. Но тѣмъ отогваа вмѣсто да се радваме на тѣй полученото свободното време, ние се отдаваме на извършване на все по-вече работа, трепаме едно излишно производство. И ето, че разрушаване съ една ръка това, което сме спечелили съ другата. Защото, многобройнитъ срѣдства за събощаване, които вмѣкватъ свѣта въ една мрежа отъ пѣтища, желѣзнопѣтни, телеграфни и телефонни линии, водятъ — на последенъ анализъ — само къмъ машината т. е., къмъ бързината чрезъ механизмиране на живота.

Азъ бѣхъ писалъ преди нѣколко години, че свѣтътъ не е вече за насъ нищо друго освенъ опитно поле. Което постоянно се смаява. Четете книгитъ за днешнитъ пътувания. Хората днесъ вече не правятъ пътешествия, а само хвърчатъ. Напримѣръ, въ живото описание на Клодъ Бланшаръ: „Едно аероплано прелетяване, прѣзъ Европа“, виждаме какъ стратитъ, населенията, обичаитъ преминаватъ съ трескава бързина предъ нашитъ очи. „Тази сутринъ азъ минехъ надъ Малорусия, а сега кулиситъ и декоритъ бързо се смянатъ за една нова сцена... ето я Чехия“

Ние всици сме като деца, и повестта за тази игра ни онудва и заслѣпява. Ще свърши ли тази игра, ще бже ли този разказъ за нея последенъ? Не! Ние привикваме вече на тия чудеса и подобно на опияненитъ отъ наркотици искамъ все по-големъ дози. Когато трѣгваме съ новъ автомобилъ, ние си мислимъ: „Шомъ бързометрътъ отбележи 75 мили въ часъ ще бже доволенъ“. Но ето че пътуваме по обратнитъ пѣти, постигнали вече тази бързина и пакъ не се чувствуваме щастливи; мечтаиятъ рекордъ веднажъ постигнатъ, става частица отъ еднообразното всѣкидневие, отъ бездушната рутина.

Часть отъ измамната хубостъ на бързината е онази богородна амбиция къмъ възходъ, дане, която е поставила арий-

ската раса надъ останалитъ раси. Но наредъ съ това има една ужасна възбуда около всѣка бързина, която започва да трови човѣшкостта. Наблюдавайте натрупването на нашитъ градове и опустяването на провинциалнитъ градчета и селата. Хората не могатъ повече да понасятъ самотата, нито пъкъ да останатъ на едно мѣсто. Оставането за по-дълго време на едно и сѣщо мѣсто произвежда въ насъ, ако мога да кажа, една треска за която бързината е лѣкарство.

Докато лѣкаритъ търсятъ да продължатъ живота, ние търсимъ да го разширимъ, като се опитваме да задържимъ все по-вече и повече неговъ проявления за насъ. Да се живѣе бърже значи да се измаи съдбата, значи да се проживѣятъ нѣколко живота въ единъ животъ.

„Спомняте ли си ваканционитъ празници отъ старото време?“, ми пишеше веднажъ една моя приятелка. „Онѣзи дѣлти и церемониални отпѣтувания за провинциалнитъ селища, когато се натоварвахме съ голѣми вързопи белъ и други ленини дрехи, нѣколко посребрени сандѣчета и слугинитъ изпратени напредъ да подготвятъ всичко нужно. Въ сегашнитъ дни, благодарение на моя малкъ автомобилъ, азъ мога да преживѣя единъ месецъ по морското крайбрежие, единъ месецъ въ „Иль дьо франсъ“, единъ месецъ въ Италия — четири ваканции вмѣсто една. Да, въ сравнение съ действителното течение на времето, ние живѣемъ днесъ четири пѣти по-вече, отколкото живѣхме преди единъ въкъ. Но да обърнемъ и другата страна на въпроса: не живѣемъ ли ние днесъ четири пѣти по-малко, добре; дали нашитъ радости отъ живота не сж понижени днесъ четири пѣти повече въ сравнение съ миналитъ по-спокойни години? Напримѣръ нѣкогашнитъ австрийски императоръ Францъ Йосифъ никога не се е возилъ въ автомобилъ, никога не е употребявалъ телефона.“

(Следва брой 4)

оправдание и утвърждение на словото. Да бже! Черноморски

Курортни приветствия и пожелания

1. Приветствуваме уредницитъ на варненския морски курортъ съ новитъ технически, естетически и здравно-хигиенични приноси къмъ тазгодишния курортен сезонъ: разширена приморска градина, украсена съ високи и внушителни колонии при входе; много добре застѣпанъ плажъ съ хубавъ и чистъ пѣськъ; нови технически пособия за водно спортуване, игри и забавления на къпящитъ се; бдително и коначно ядро отъ обучени плувци — спасители на невнимателнитъ кандидати за морското дѣло; учтива и усърдна служба около кабинетъ за събличане и топли морски бани. Наредъ съ тия приветствия, трѣбва да пожеламе на нашитъ курортни уредници подѣлбони и по-васстрани наблюдения върху тазгодишния курортенъ животъ, за да се извлѣкатъ по обективни прѣценки и поуки за неговото „ново и подобро издание“ презъ бждещия курортенъ сезонъ, ако е предопредѣлено на баба Европа да изтре споконно до тогава...

2. На домакинитъ, които сж отворили къщиитъ и вилитъ си за наемателно-курортни, пожелаваме много гости и добри гости. И нашитъ пожелания изгледа, че скоро ще се сбжднатъ, защото времето вече се затопли и гоститъ за сега повече чужденци почнаха да идватъ отъ день на день все повече. Но както пожелаваме на нашитъ домакнини добри гости, тѣй сжщо следва да пожеламе и на гоститъ ни добри домакнини. Това значи че като знаемъ какво искаме трѣбва да знаемъ и какво да дадемъ, за да останатъ доволни и деветъ догворящи страни.

3. На хотелиеритъ сжщо пожелаваме много гости, но заедно съ това имъ пожелаваме и все повече умение и почтена търговска амбиция въ посрѣщането, удобното настаняване и щастливо изпращане на гоститъ имъ. Време е нашитъ хотели да запричатъ на уютни, чисти и радостни домове за нощенъ покой и дневенъ отдихъ.

4. Пожелаваме на всици тия наши пожелания шомъ изкочатъ отъ устата ни да паднатъ право въ ръцетъ на дѣлови хора, за да се обърнатъ отъ крилато слово на тежко дѣло —

Ив. Кириловъ

БЪЖАНСКА МЪЖНА

Петъръ Габара се прибра въ София при стария си приятель Андреа Порзая. Нищо не му липсваше, ала не е, както бѣ свикналъ въ златна Добруджа. Дълго снова напредъ-назадъ изъ стаята си сѣ оборона глава и пѣхнати пѣлви въ ржакавитъ на жилетката си... Па изправи се предъ прозорците, да погледа навънъ.

Предъ него се открива изгледа на дългъ булевардъ съ високи тополи отъ деветъ страни, а задъ тѣхъ се редятъ високи къщи чакъ до полето, задъ което се мърка Бѣлгана съ стрѣмни пешехални хълмове.

Нѣщо изгърмя въ тополитъ и се разнесеа гарвани. Габара се загледа о гарванитъ: — тия чернокрили, тежки птици, сякашъ бѣха неговитъ черни мисли. Ржката му неволно се протегна къмъ дръжката на прозорце и го отвори. Свѣтъ въздухъ хлуйна въ стаята и обгали челото на Бѣжанеца.

Следъ малко свѣтнаха електрическитъ крушки; сияние затрепна въ цѣлия булевардъ. Голѣмиятъ гредъ се акивѣваше: изпищяване на трамвай; подсвиркване на автомобили; нѣкакъвъ гъмжешъ, непознатъ на малкитъ селища и кой знае още какви недомѣлки и звуци на онова, което се лута и дири нѣщо, което чезне и въздише; възлнува се и замлъкна: единъ чакътъ нощта, други я проклинатъ.

Въ далечинитъ се стѣмни. Балкантъ се потули въ спусналата се вечерна мъгла, а гредътъ зарѣе въ свѣтлина. Бѣжанецътъ не запелва лампа. Въ здрача нѣкакъ по-леко е на душата му: — споменитъ по-лесно се продигахъ.

Намѣтна се съ дебелъ шалъ и се вслуша въ нощта... Кжша на другаръ, а все чуджъ домъ! Друго е своя домъ, дето си отресалъ и отъ дето си свикналъ да гледашъ на свѣта... Мога ли отъ тукъ да видя

Добруджа? — се пита Бѣжанецътъ. И замисли се, увитъ въ шала, за своя домъ, тамъ далечъ въ сѣнката потъмнѣла Добруджа...

... Нѣкога, когато мгли запѣлзатъ по равнитъ добруджански полета, той обичаше да се прибере въ ниската хашева съ широката камина, край лумналь огънь и да чака нощта.

Вънъ се свечерява; отъ небето рѣмъ презъ куминия; на огнището прѣщи буенъ огънь и разливаа няколко мека, приятна топлина; старата черна котка се сврѣла въ жта мърка, сякашъ преде... Селото засипва; полята глхнатъ въ вечеренъ сарѣтъ на подпирани ла есенъ; джмѣтъ прирѣпскава презъ куминия; пламъчитъ на изици се гонятъ нагоре въ ниската куминъ и като че шепнатъ: есенъ, есенъ!

Есенътъ пристѣпва бавно, тежко и презъ тъменъ лѣхъ напешава за приближаващи дни, кога цѣлина ще се ъпли за пролѣтни свѣтиби.

Бѣжанецътъ въздѣхна, че обича да бже на полето, ко-

га цѣлина се цѣпи за свѣта.

Какви лѣскави бразди цѣпъ тежкиятъ плугъ! Обърнатата сочна бразда, подъ златнитъ лѣчи на есенно слънце, почва да дими. Тя сякашъ въздише; лѣхътъ отъ нейнитъ гърди е и напоенъ съ благоуханието на оная сила, която открива въ недрата на влажната земя: жито, грозде и елей.

Напластенитъ една до друга лѣскави бразди свѣтятъ като облъбни съ лакъ; лѣхътъ подъ слънчевитъ лѣчи, благоухають и мъжкомъ разказватъ въ молебни приказки за златна жетва...

А после ще ги покрие снѣгъ, съ който зимнитъ вилици си играятъ презъ мразовити нощи. Бѣжанецътъ се замисли за онаи зимни нощи, кога той по часове стоеше край топлото огнище, вслушанъ въ задавяния вой на вихри и фартуни, емнали се по снѣжни полета и се славили надъ село...

Има нѣщо обойно въ вой на фартуната, кога въ къщи гори огъня и кога гримливъ стопанинъ се е приготвилъ за люта зима. — Тогазъ човѣкъ разбира колко е цененъ трудъ,

кога съ него си запасилъ себе си и близки отъ гнѣва на зимни стихии. Зимата учи хората на трудъ. Защото само оной може да благоуа зиме, който лѣте не се е прозаявалъ подъ хладни сѣнки.

Каква би била Коледа безъ шоперъ, годинакъ, безъ пълна возилница съ руино вино, безъ пълнен хамборъ, голѣмъ дървникъ, безъ топла стая и дреба на челядъ въ къщи? Топла стая и току що проходила момчана рожба, която срине: ма! ма! ма!...

Не е ли пѣсенъ срѣдъ зима. Не е ли пролѣтна надежда! А кога на празникъ старъ жжшовникъ, забобколенъ отъ завидна челядъ трѣгне за чърката и снѣгътъ закрипти подъ ситни стѣпки!...

Топли спомени на самотенъ Бѣжанецъ, далечъ отъ роденъ край.

Споменитъ се редѣха; а Бѣжанецътъ се опиваше въ миналото и гледаше какъ настѣпва нощта.

Четете в „Завой“

ДУМАТА НА КОМПЕТЕНТИТЕ

Подобренията въ земеделието

(Продължение от брой 2)

Въ настоящата статия по-нататък не ще се спираме на агротехническите мелiorативни средства, защото, едно че за тях се е много писало, а и друго, защото това е извън кръга на моята компетентност. Ще се спра само на хидротехническите средства за мелiorация, като техническата мелiorация ще разгледам подробно въ друга отделна статия.

За хидротехнически мѐроприятия въ България може да се говори сериозно само за следъ Европейската война, когато въпросът за организирането и рационализирането на земедѣлското стопанство отъ разрухата, която донесоха войните, бѣше въпросъ на национално съществуване. Нундѣтѣ на консолидацията се вътрешен и външен пазаръ бѣха голѣми, а производството на земедѣлски продукти изоставаха напредъ.

Презъ 1920 год. се създаде закона за воднитѣ синдикати и обща държавна програма по водитѣ. Съ този законъ се обедини разпожжаната до тогава служба по водитѣ въ разнитѣ министерства и институти като всичко бѣше централизирано въ рѣцетѣ на отделението за водитѣ при министерството на земедѣлието. Това бѣше опитъ да се тури начало на правилното застрояване и изграждане на водното стопанство въ България.

Направеното отъ тогава до сега въ това направление не е много. Фактътъ, че миналогодишната суша се яви, стихийно опустоши страната и си отиде, безъ да можемъ да я спремъ и обезвредимъ, говори че сме изостанали назадъ. Липсваха за това хидротехнически съоръжения къмъ земедѣлското стопанство, които да напоитъ и даватъ влага на разораната земя, изсушена отъ слънцето и бездѣждието.

Цифри за направеното въ тази областъ отъ следъ Европейската война до днесъ, ни дава юбилейното издание на министерството на общественитѣ сгради, пѣтицата и благоустройството „Двадесетъ години строителство — 1918-1938 г.“.

Хидротехническите мѐроприятия се раздѣлят на а) държавни, и б) синдикални.

А) Държавни и водни мѐроприятия.

За изпълнение на набеязанитѣ държавни водни строежи отъ 1918 год. до 1938 год. сѣ изразходвани всичко около 264 милиона лева. Това прави годишно около 13 милиона лв. Горната сума е образувана отъ сумитѣ, дадени: 1) отъ държавния бюджетъ (около 107 мил. лева), 2) отъ бѣжанския заемъ (около 134 мил. лева и 3) отъ работа на трудоващи и безработни (23 мил. лв.).

Съ по-голяма частъ отъ сумата 264 милиона лева сѣ извършени работитѣ по пресушаване и предпазване отъ заливане бившето Карабозко, Месемврийско, Мандренско и Стралданско блато, като само за тѣхъ, презъ годинитѣ 1928—1933 е било изразходвано около 135 милиона лева. Съ останалитѣ 129 милиона лева сѣ извършени корекциитѣ на рѣкитѣ: Провадийска, Девня, Азмакъ, Айна-дере — притоцитѣ на р. Провадийска и Житирихъ — въ района на гр. Ихтиманъ, а също — и наповането на Неврокопското поле.

Б) Синдикални водни мѐроприятия.

Отъ 1921 г. до 1938 г. имаме образувани 93 водни синдикати. Отъ тѣхъ 75 сѣ за наповане, отводняване и корекция на рѣки, а останалитѣ 18 сѣ за силдобиване. Отъ всички образувани водни синдикати, само 69 сѣ въ действие (прочуване, строежъ и експлоатация). Като прѣка своя задача тѣзи водни синдикати включватъ 1) наповането на 1420000 декари полски имоти; 2) отводняване и запазване отъ заливане 540,000 декари; 3) корекцията на 1,060 километра рѣчни корита, и 4) построяване на водно-електрически централи съ мощностъ 15,000 конски сили.

До края на 1937 г. воднитѣ синдикати сѣ могли да реализиратъ следнитѣ резултати: 1) наповане на около 207 хиляди декари; 2) отводняване на около 90 хиляди декари; 3) корекция на 90 километра и 4) построяване на електроцентрали съ 4,340 конски сили (въ това число не влиза енергията

Майчина пѣсень

Тѣй ще си сложа ржката,
кратко на нея легни.
Мракътъ обгръща земята.
мъничка рожбо, заспи!

Буря лудува, вилнѣе.
кърши могъщи ржце.
Спи облегни се на мене,
будно е мойто сърдце.

Ний не сме дветѣ самички
въ чуждия домъ край града —
вънъ подъ стрѣхата спятъ птички,
псета мълчатъ до зида.

Наши приятели вѣрни
денемъ надъ дветѣ ни бдятъ,
а надъ несретитѣ черни
нощемъ звездитѣ горятъ.

Страшно е да си припомнямъ
мжката въ моя животъ.
Злото и тебъ ще догони,
горѣкъ ще вкусишъ ти плодъ,

Знай, че лжката ще те дебне,
ще ти дотегва смѣхътъ,
злоба на прага ще легне,
ще те замаява грѣхътъ.

Но къмъ сѣдбата ще викна,
въ чистѣ пѣтъ да те поведе,
прѣчки не трѣбва да никнатъ
въ пѣтя ти, свидно дете!

Искамъ да грѣешъ съ невинностъ
и да вървишъ въ свѣтлина,
и презъ живота да минешъ
умна, любима жена.

Бурята блѣска, бушува —
глутици вийтъ въ нощта.
Майка ти будна сънува —
въ твоя пѣтъ стели цвѣтя.

Кротко спи, рожбо любима,
спи, мое сѣкло дете,
вънъ вече тежката зима
приказки бѣли плете.

Магда Петканова

на водния синдикатъ „Вжча“). Всичко това воднитѣ синдикати сѣ построяли почти само съ средствата, събрани отъ членветѣ си.

До края на 1938 година, въ всички образувани 93 синдикати сѣ членували 71,546 лични и колективни членове (безъ водния синдикатъ „Вжча“). Събрали сѣ и вложили въ строежъ около 200 милиона лева, отъ които само около 47 милиона лева сѣ дадени отъ държавата и бившитѣ постоянни комиси.

Събранитѣ общи резултати на извършеното отъ държавата и воднитѣ синдикати за времето отъ 1918 год. до началото на месецъ октомври 1938 год. е следното: 1) коригирани 139 км., отъ които на воднитѣ синдикати се падатъ 90 км. Съ това сѣ запазени отъ заливане 70 хиляди декари земя; 2) направени диги и отводни; тѣлни канали около 284 хиляди километра.

(Следва брой 4)

Годишенъ абонаментъ 80 лв.
6 месеченъ „ 50 лв.

СЪНКИ И СИЛУЕТИ

Срещи съ Масарикъ

(изъ Книгата на Карелъ Чапекъ)

(Продължение отъ брой 2)

Чиракъ—ковачъ

Въ Чехъ, баща ми, ме наставя като чиракъ у нашия съседъ, ковачътъ въ императорскитѣ именина. Работата въ ковачницата ми харесваше! Това занятие изисква сила и бързина. Не позволява много да се бърби; защото важното е да не изгине желѣзото. По това време имаше още истински касти; майсторътъ се ползваше съ голѣма властъ въ работилницата. Следъ него следваха калфитѣ по старшинство, по възраст и по служба. Калфата се ползваше вече съ нѣколко привилегии и ако чиракътъ си позволише да направи нѣщо, което нѣмаше още право да върши, напримеръ да пуши или да се разоходи съ млади момичета, получаваше единъ шамаръ и то какъвъ! Лѣтното време въ ковачницата се работеше често отъ 3 часа сутринта до 10 или 11 часа вечеръ. Поправяха се плугове и се подковаха коне. Хубавъ

занаятъ е, наистина, ковачеството между огънятъ и наковалнята си ковачътъ господарува надъ сурова, груба материя. Още като ученикъ, когато отивахъ въ Бърно, въ едно село ковачътъ ми се чудеше, че мога да изкова гвоздей само съ едно поставяне въ огъня. Дали прѣститѣ на дѣската ми ржка сѣ така криви, защото съмъ работилъ съ чука... Въ 87 година, когато бѣха въ Ясна Полята, Толстой, гледайки ржцетѣ ми, ме попита дали съмъ билъ работникъ.

Може би, още шѣхъ да съмъ ковачъ, ако не бѣше се случило следното: ако единъ денъ въ Чехъ, когато вървѣхъ отъ чешката къмъ ковачницата, носейки кофи съ вода, не бѣше миналъ единъ господинъ, който ме изгледа внимателно. Познахъ го добре. Бѣше учителътъ Лудвигъ, който ми даваше уроци по пиано въ Хустотечъ. Но се престорихъ, че не го познавамъ. Срамъхъ се отъ почернѣлото си отъ димъ

лице и разбрахъ, че не очакваше да ме види чиракъ-ковачъ. Когато се върнахъ въ къщи майка ми ми каза: „Идва учителътъ Лудвигъ. Каза да отидешъ като помощникъ на баща ми, учителътъ въ Чешковиче“. Ето какъ всичко се реши. Бѣхъ на четиринадесетъ години и можехъ само следъ две години да се запиша въ педагогическото училище. Презъ това време бѣхъ извънреденъ помощникъ учителъ, безъ заплада разбира се. Въ замѣна учителътъ ми даваше уроци по пиано.

Френско четиво

Четѣхъ много френски: всичко що ми паднѣше подъ ржка. Съ малкото средства, които имахъ купувахъ френски учебници: история, география и пр. Четѣхъ романи: Балзакъ, Жюль Сандъ, Александъръ Дюма, баща и синъ, Викторъ Юго... Ренанъ ме интересуваше още по-вече; Отецъ Насентъ играше на времето още голѣма роля.

Въ Виена презъ и следъ университетскитѣ ми години, винаги и въ всички библиотеки, въ които имахъ достъпъ, изучавахъ по-систематически френ-

ската литература. Разбира се четѣхъ и Рабле и така изучихъ нѣкои черти отъ френския характеръ. Обичахъ много Мюсе, а отъ поетитѣ Мюсе. Даже преведохъ за себе си нѣколко страници отъ Шатобриана, толкова го считахъ близъкъ на романтизма ми. Отъ мислителитѣ предпочитвахъ Денартъ и Колтъ. Изучавахъ дълбоко Паскалъ. Въ дѣто Местръ изучавахъ католицизма. Русо ме привличаше както съ Новата Елоиза, така и съ обществения договоръ, Четохъ Волтера, но не запазили силни впечатления. Отъ д'Аламбера обратно.

Френската мисль е наистина достойна за възхищение. Утвърждамъ, че това което отличава французитѣ е логичността, яснотата. Може би азъ бихъ употребилъ други изрази: голѣма способностъ на умозаключаване отъ частно къмъ общо, изкуство на свързване принципи и последствия. Погледане тая много силна проява на инициатива: Френската революция, френскиятъ социализъмъ дадоха на свѣта нови проблеми, нови решения, френското изкуство, френската литература даватъ още нови

МАЛКИ СКИЦИ ЗА ГОЛѢМИ ХОРА

(Jonas Baron 1845—1921)

Знаменитъ унгарски лѣкарь и професоръ при университета въ Буда-Пеща, ималъ прѣмъ и искренъ характеръ и не съблюдавалъ много правилата на етикецията.

Веднажъ го заведо при една болна дама която била много горда съ положението си на стара благородница. Лѣкаря знаелъ това, но пристъпвайки въ графския домъ казалъ ду ховито:

—Е, какъ сте, скѣпа госпожо?

—Извинете, господине, азъ съмъ графиня! отговорила съ негодувание болната.

—Много съжелявамъ — казалъ лѣкаря усмихвайки се — но противъ това нѣмамъ лѣкарства.

Волтеръ (1694—1779).

Френскиятъ поетъ билъ веднажъ въ обществото. Единъ отъ присѣдстваващитѣ се обърналъ къмъ него и казалъ:

—Господине вашитѣ съчинения ви причиняватъ сигурно голѣма радость. Цѣлия свѣтъ ви обича и се възхищава отъ васъ!

—О, отговорилъ Волтеръ — азъ съмъ точно въ същото положение, въ което се намира този мъжъ, който има кокетна жена! Цѣлиятъ свѣтъ обича и се възхищава отъ неговата жена, само той самия не.

Edward Gibbon (1737—1794)

Английския историкъ живѣйки въ швейцарския градъ Лаузанне се влюбилъ въ прекрасната Елизабетъ Фостеръ. Това не харесало на известния лѣкарь André Tissot, който сѣщо чувствалъ обичъ къмъ дамата. Въ края единъ денъ Tissot въ присѣдството на Елизабетъ Фостеръ казалъ на Gibbon:

—Господине ако вашитѣ отекчителни приказки докаратъ на госпожата нѣкоя болѣстъ, азъ ще я излѣкувамъ.

—Господинъ докторе, отговорилъ историкъ, ако вашитѣ рецепти утвърдятъ госпожата азъ ще я обезсмъртя въ историята.

Балзакъ (1799—1850).

Известния френски романистъ казалъ нѣкога:

—Когато женитѣ ни обичатъ, тѣ ни прощаватъ всичко, даже и нашитѣ престѣпления. Но когато ни мразятъ, не прощаватъ нищо, даже и нашитѣ добродѣтели.

(Следва брой 4)

РЕДАКЦИОННО СЪОБЩЕНИЕ

Единъ отъ следващитѣ броеве на в-къ „ЗАВОЙ“ ще бжде посветенъ на Златна Добруджа.

Въ списването му ще участвуватъ общественици, писатели, журналисти и др.

Броятъ ще бжде иллюстриранъ.

Един редакторъ отсъствуваше.

Ало... да... редактора е. Не важи кой, на Завой, на! Отбой нали редакторъ търсите... Ако искате вестници или пък прашае суми, независимо от размера имъ кажете...

Какво о-о? Поискавателна заповедъ ли? Та отъ кого? Отъ печатаря или отъ картиения складъ?

Трудовакъ ли? Господи съхрани люди твои.

Завоя тутакси оживя, пренесе се въ главата на редактора залюля го, за да види за малко света наопаки: че не той той дължи а нему съ дължини, че не нему викаше, а той по-вика.

Но това трая малко. Копити на единъ възтежакъ купъ Завой, останали отъ пазарно застигане, запращаха отъ редакторскитъ мощи.

Единъ статистически билетъ моля.

Черното чудовище провлачи бавно гръбъ, като съспанъ отъ малкъ тиражъ вестникар, пъкъ хукна, както хуква чо въкъ кога рече другаде да иде да търси късметъ си.

Въ купето едно създание неруновато приема съ вроде на хитростъ усуквателното предложение за компания. Шома разбра, че... редакторъ е не срѣща, а не парий нѣкакъвъ създанието зачурулика, усмихнато и дяволито. Научило си урока по вода. Плувало за София и отъ тамъ следъ кратка почивка за чужбина.

Отъ коридора се чува гласътъ на кондуктора: билети моля. Създанието трепва: Вий навѣрно пжтувате като журналистъ съ карта, нали? Колко съ 75% намаление ли? Моля, моля, безъ да платя рубче. Има журналисти за които специално съ създадени такива привилегии. Тъ се срѣщатъ рѣдко у насъ т. е. малко сж; десетина човѣка Кондуктора идва, поглежда се (не въ ментъ разбира се) после пристъпва къмъ служебнитъ си прояви.

Измаквамъ отъ единъ секретенъ джебъ статистически билетъ и уверение (трудовакото увѣрение) и му ги подавамъ.

Мога ли да Ви видя картата? пита настоятелно създанието. Само, че азъ такъвотъ, имамъ заповѣдъ, отивамъ да служа, трудовакъ съмъ... Внезапната спирачка се изпречи на срѣщамъ, готова... Глобата е голяма, мисля си, тиража нѣма да я понесе.

Създанието измъкна единъ претекстъ и изчезна. Единъ пжтующъ трубадуръ, гологланъ поклонникъ нѣкъде въ джото на вогана допѣваше съ чувство.

Дръ Ст. Кадиевъ.

Културна хроника

75 години отъ раждането на Рихардъ Штраусъ. На 11 юний т. г. ще се отпразнува не само въ Германия, но и въ цѣлия святъ 75 годишнината на най-известниятъ съвремененъ нѣмски композиторъ Рихардъ Штраусъ. Следъ Вагнеръ той е единъ отъ най-яркитъ представители на тъй наречената програмна музика. Затова всички негови симфонии и симфонични поеми иматъ въ основата си философска концепция: „Макбетъ“, „Тѣй рече Заратустра“, „Смъртъ и просвѣтление“ и др. Р. Штраусъ е авторъ и на множество опери по известни отъ които сж: „Саломе“, „Електра“, „Кавалеръ на розитъ“. Миналата година бѣ представена за пръвъ пътъ въ Мюнхенъ неговата последна опера „Денъ на мира“

Полъ Сезанъ, тази година се навършватъ сто години отъ рождението на родоначалника на френския експресионизъмъ. Полъ Сезанъ (1838—1906) по този случай въ Франция се уреди голяма изложба отъ негови картини. Сезанъ наложи на своитъ последователи едно ново виждане на видения святъ, което все още буди споръ за приемане и отхвърляне. Докато едни виждатъ въ него откровение на едно свръхизкуство, други го смѣтатъ за проява на упадѣкъ и изграждане. Едно, обаче, не може да се отрече: че Сезанъ съ своитъ нови изобразителни срѣдства внесе нови елементи въ живописъта и раздвижи нейната техника.

Отвъдъ междата. Подъ този надсловъ известното българско издателство Гедъ Конъ е сложило подъ печатъ Антология отъ българска детска литература. Преодитъ сж направени отъ младия югославски писател Михаилъ Д. Цвѣтковичъ.

Нови книги на български писатели: „Смъртната красота“, есета отъ Кирилъ Кръстевъ. Издание „Хемусъ“. „Далечната земя“, разкази отъ Никола Диевровъ, издание на съюза на българскитъ писатели.

ятъ театръ, защото е престаналъ (не по вина нито на артисти, нито на режисьора) да бже отворъ на голѣми нравствени задачи и идеали.

Изкуството се създава отъ човѣка и то трѣбва да служи предимно на човѣка, на тоя човѣкъ, който усъвършенствуватъ животъ е крайна целъ на битието и цивилизацията, на човѣшката човѣщина.

Добринъ Василевъ

Ние не можемъ да пѣемъ при всички условия една и сжца пѣсень.

А и всѣка пѣсень, когато я пѣемъ, внася въ насъ едно или друго настроение, свързва ни съ единъ или другъ свѣтъ отъ мисли и чувства. Всѣка пѣсень на края, следъ като прозвучи и последния ѝ тонъ остава въ нашата душа да звучи едно или друго ехо. Тя потъва въ нашето подсъзнание и участвува като сжщински гравитентъ къмъ въ изграждането на нашата душа. Може би много незначително отъ къде родили се въ насъ настроения, ту хубави, ту лоши, ту весели, ту скръбни, не сж нищо друго освенъ далечното предадено отъ подсъзнанието ехо на нѣкаква случайно дочута пѣсень или безгръхно повторянъ отъ насъ рефренъ.

презъ цѣли петъ десетилѣтия на една епоха.

Разказитъ на Йорданъ Йовковъ „Серафимъ“ и „По жичата“ недъ които сж плакали толкова български очи, възнуватъ и сж възприети за винаги, защото сж доказъ на една голѣма идея за човѣщина, на една грамадна човѣшка мжка, отъ която човѣкъ е искалъ винаги да се освободи. Тоя начинъ за освобождаване отъ тая мжка е който завладява и ще завладѣва винаги човѣшкото съзнание.

И така нататъкъ съ много други произведения отъ нашата художествена литература („Да бже денъ“, разказитъ на Ел Пелинъ, на Светославъ, Минковъ, стихотворенията на Ботйова, Трайнова и др.)

Има епохи когато тия задачи се отнематъ отъ изкуството и то изкуството се направлява и тласка въ други посоки. Тогава то е изкуствено изкуство, то остава незнайно, временно, никой не го ще, не преминава границитъ на назада, който го е създалъ, макаръ и той да е великъ, не излиза отъ кръга на приятелитъ на автора му.

Народитъ, людетъ не търсятъ такова изкуство. То може да имъ бже наложено, но то не стопа, не грѣе, само свѣти, натруфено, но безсърдечно.

Голѣма частъ отъ нашата съвременна литература е безплодна, защото не разрешава голѣмитъ въпроси които възнуватъ българската народност и държавна — борбата за независимостъ, свобода и обединение, устрема за сносенъ животъ, за устояване националнитъ достойнства, за полетъ къмъ бждащите и срещу голѣмото намаление на раждаемостъта, което е най страшната пакостъ предъ която може да бже изправенъ малкъ единъ народъ, голѣмитъ въпроси за справедливостъ, здравъ и етиченъ личенъ, душевенъ и физически, общественъ животъ и т. н.

Тя литература не улича народитъ не я знае, май не я търси. Тя е скучна, както и скученъ е изобщо съвременни-

Беленки за изкуството

Като производъ на човѣшкия духъ, на човѣка, който има сърдце, душа, разумъ и съвестъ, изкуството е винаги отговоръ на нѣкой нравственъ въпросъ. Винаги въ основата на едно произведение на изкуството-стихотворение, драма, разказъ, романъ, картина, ваение кога по явно, кога по-мжчно забележимо, лежи разрешението на една нравствена, етична, на човѣшкото съзнание, задача.

Много неискрено е твърдението на ония, които твърдятъ че тенденциозността на изкуството, тенденциозното изкуство не било изкуство и било за отхвърляне. Въ всѣко художествено произведение има една тенденция едно тежние, единъ доказъ. И трѣбва да има. Защото изкуството не може да не бже освенъ срѣдство, не цѣлъ, срѣдство за човѣшко осъзнаване, за човѣшка култура.

Въ всѣко художествено съчинение има едно „да бже или да не бже“, около което се напизватъ сжбдитъ и участитъ на героитъ. Лошото въ така нареченитъ тенденциозни произведения е не че тѣ сж тенденциозно написани, а сж лошо написани, неумѣло е прокарана тенденцията, нехудожествено е изпълнението. То е затуй защото авторитъ не е съумѣлъ, какъ да изложи своята мисль, своето разбиране, както твърди нѣмскиятъ художникъ Анселмъ Фойербахъ „че всички стихове сж добри, а само скучниати е лошъ“.

Нѣма ли изобщо идея, задача, отговоръ на въпроситъ на човѣшката съвестъ и жажда за правда и свободно развитие, въ едно художествено произведение, то ще бже вяло, безсърдечно, блѣдо. Близо или далече не отговаряйки на една нравствена мисль, произведението на кое и да е изкуство ще е ненужно, ще е забавна, не ще трогва, не ще привлече.

Произведенията на Вазова затова бжа повсемѣстно разбрани и възприети всецѣло защото отговарятъ на търсениата на нашето общество

— Ще дойда ще те прегърна.

— Ти си една въ свѣта моя

мечта, която азъ сънувамъ...

— Вечерта щомъ настъпни,

тя не може да заспи...

— Колко спомени събужда

дашъ ти.

И така нататъкъ.

Детето е весело по натура.

То обича да пѣе. А нѣма

добро качество отъ това да бже

човѣкъ веселъ и да обича

да пѣе. Нищо не помага така

добре за здравето на човѣка

както веселото настроение и

безгрижната пѣсень Това е

добро.

Но какво се пѣе?

Всѣка пѣсень отговора на из-

вестно настроение, отразено въ

нея отъ нейния авторъ и ком-

позиторъ Тя отговаря на на-

строението на тоя, който го пѣе.

Модерни шлагери

Дъщерята на моя приятель е педнадесетъ годишна девойка. Добре сложена, правилно развитата, тя се намира подъ знака на напълно нормалната еволюция на своята възраст. Напълно нормална е и срамежливостъта, която я кара да почервява при най-дребенъ поводъ до самия коренъ на косата си. Точно така срамежливостъ придва на напълната девойка такава прелесть.

И, съвсемъ неочаквано за самитъ насъ, ние слушаме нашата девойка да пѣе шлагеритъ които...

Сжщитъ шлагери, които бримчатъ като досадни лелкеви мухи изъ устата на всѣки грамофонъ, които размжватъ отъ гърлото на всѣки радиоприематъ

— Ще дойда ще те прегърна.

— Ти си една въ свѣта моя

мечта, която азъ сънувамъ...

— Вечерта щомъ настъпни,

тя не може да заспи...

— Колко спомени събужда

дашъ ти.

И така нататъкъ.

Детето е весело по натура.

То обича да пѣе. А нѣма

добро качество отъ това да бже

човѣкъ веселъ и да обича

да пѣе. Нищо не помага така

добре за здравето на човѣка

както веселото настроение и

безгрижната пѣсень Това е

добро.

Но какво се пѣе?

Всѣка пѣсень отговора на из-

вестно настроение, отразено въ

нея отъ нейния авторъ и ком-

позиторъ Тя отговаря на на-

строението на тоя, който го пѣе.

НАШИ И ЧУЖДИ БЕЛЕЖИ

За една изложба въ Шуменъ.

За случайниятъ посетителъ на Шуменъ изложбата на Милиа Козарова е една необикновено приятна изненада.

Изненада е преди всичко затова защото опровергава предубеждението: да търсимъ резултатитъ задъ голѣмия, неоправдания много често шумъ.

Изненада е още защото името на художничката не ни е познато до сега. Разбира се това не трѣбаа и не бива да бже поводъ за нечестно или снизходително отнасяне.

Въ скромния салонъ на шуменската популярна банка, г-жа Козарова е подредила една подкупаваша съ хубавитъ работи и съ разнообразието си изложба.

На първо мѣсто привличатъ вниманието на посетителя портретитъ, напълно завършени и живи, чужди на всѣкакво композиционно увличение. Наредъ съ тѣхъ сж акварелнитъ скици отъ Парижъ, много издржани и по техника и по настроене.

Разнообразието на изложбата преминава презъ застѣпния съ нѣколко работи Natur mort и завършва приятно и пакъ изненадващо съ декоративното изкуство — великолепни и оригинални орнаменти.

Съ хубавитъ впечатления отъ изложбата ние смѣтаме че имаме още единъ дълтъ:

Да приветствуваме възторжено г-жа Козарова.

Стоянъ Дичевъ

Наша поща

Мри — стихотворението Ви е съ богата идея, по технико обаче не е издржано.

На всички останали сътрудници, особено отъ провинцията редакцията съобщава да прашатъ дописникъ си навременно. Ржкописитъ, независимо дали ще бждатъ използвани, не се връщатъ.

Печатница „К. Николовъ“
Телефонъ № 26-58

„Утре съ другъ ще си чести-та и пр.“

Единъ редакторъ отсъствуваше драги читатели. Сега е демобилизиранъ, затова мобилизацията на Завой ще продължи.

Резо Стругаровъ.

Не се иска много разбиране да се схване, че участвуицитъ въ изграждането на душевния миръ на тая девойка шлагери ще сложатъ на края своя отпечатѣкъ върху нейната психика.

Тъ ще ѝ напомнятъ за прегръдки, за мечта която се сънува, за напоенитъ съ сладострастни спомени нощъ. Тъ ще развитатъ фантазията, ще възбуждатъ до възможна крайностъ нейната еротика, ще я каратъ да се блѣска като птичка въ кафезъ между узаконенитъ на гледъ отъ популярния шлагеръ всевъзможни страсти и ограничаващитъ норми на обществото, изразени въ наярѣшеното лице на башата.

Не е лошо да се пѣе. Даже е по добре да се пѣятъ, въ краенъ случай, лоши пѣсни, отколкото никакъ да не се пѣе.

Но не бива да се забравя отъ авторитъ на пѣснитъ, отъ композиторитъ, отъ тия които ги разпространяватъ или разрешаватъ това разпространяване, че всѣка пѣсень, съ вибрациитъ, които възбужда, участвува като сжщински гравитентъ элементъ въ колективната душа на народа. Не трѣбаа да се забравя голѣмата отговорностъ предъ тия млади хора, утешни граждани, които ще останатъ утре такива, каквито ние днесъ ги гравимъ-включително и чрезъ нашитъ шлагери.

Защото подобни шлагери на края ще научатъ дѣвойкитъ ни да не почервяватъ но-аго ги пѣятъ и да не се стесняватъ предъ бжщитъ си когато ще изпълнятъ внушениата имъ.